

༡། ༄ོནང་ཇིབཅུན་རྩ་ར་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབུམ་
དཔེ་བསྟུང་མ་བཞུགས་སོ། །

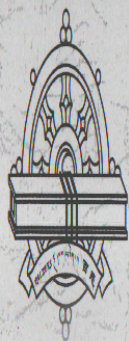
(12/24)

དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱིགས།

ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།

༢༩། རྩོམ་ཐོག་ལྟོན་ཏུ་བཞུགས་པའི་ལཱ་ལུ་ལ་

དཔེ་བཞུགས་པོ་དང་བཞུགས་པ་བཞུགས་པ་

དཔེ་ལྷན་གྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།
དཔེ་ལྷན་གྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི། མཛུགས་
མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི། མཛུགས་ཀྱི་

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

(19/14)

དཔེ་ལྷན་གྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

*

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

ISBN 978-7-80253-019-3/9.51

མཛུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་གི།

出版人:周华
责任编辑:耿博
封面设计:多吉

图书在版编目(CIP)数据

觉囊·多罗那他文集:藏文/觉囊·多罗那他著

百慧藏文古籍研究室编. - 北京:

中国藏学出版社, 2008. 4 (先哲遗书. 43-87)

ISBN 978-7-80253-013-8

I. ① 觉… II. ① 觉… ② 百… III. 喇嘛教

- 古籍-汇编-藏语 IV. B949.6

中国版本图书馆CIP数据核字(2008)第040183号

先哲遗书 (五十九)

觉囊·多罗那他文集

(17/45)

百慧藏文古籍研究室编辑整理

*

中国藏学出版社出版发行

北京墨人彩色印刷有限公司印刷

*

开本: 880×1230毫米 1/32 印张: 569

2008年4月第1版 2008年4月第1次印刷

印数: 1000—1500册

ISSN 978-7-80253-013-8 定价: 910.00元

本文集总定价(1-45卷): 910.00元

མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་དཔེ་ཚོགས་བསྟར་སྤྱིག་ལས་མེད་མཚན་གྱི།

སྤྱི་ཐུབ་བསྟར་སྤྱིག་འགན་འཁུར་བ་གཙོ་བོ། གཟན་དཀར་ཐུབ་བསྟར་ཉི་མ།
བསྟར་སྤྱིག་འགན་འཁུར་གཞོན་པ་དང་། གཙོ་སྤྱིག་པ། ཀླུ་བདེ་ལེགས།
གཙོ་སྤྱིག་གཞོན་པ། འགོ་འདུལ་དོ་རྩེ།

བསྟར་སྤྱིག་པ། ལུན་སེལ། ཐུབ་བསྟར་ཉི་མ། བསྟར་འཛིན་སློ་གྲོས།

ཟླ་བ་བསྟར་འཛིན། ཤེས་རབ་བཟང་པོ།

ཁུ་དག་དང་དཀར་ཆག་སྤྱིག་མཁན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ། ཐུར་བ་ཕྱིན་ལས།

དཀོན་མཆོག་བསམ་གཏན། ཐུབ་བསྟར་ཉི་མ། བསྟར་བ་དར་རྒྱས།

བར་སྤྱིག་ལག་རྩལ་པ། ཆེ་རིང་ཆོས་སློན། ཤེས་རབ་དཔལ་གཡང་།

བསོད་ནམས་འབྲུག་རྒྱས།

༣༡། དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

《མེས་པོའི་ལུལ་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་ཞིབ་
འཇུག་ཁང་གིས་བསྐྱོགས་ཤིང་འདི་ག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱོན་པའི་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་
ཚོགས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཉམ་དབང་གཟན་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་བསྐྱོན་ཉི་མ་མཆོག་གིས་སྤྱིའི་གཙོ་
སྤྱོད་གནང་སྟེ། དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཉི་པའི་ལོ་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་
འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞུགས་པའི་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་པོ་ཉི་ཁྲིར་ཡོངས་པ་རང་
བྱུང་དང་མིའི་གནོད་འཚེས་འཛིག་ལ་ཉི་པའི་ཉེན་ཁ་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱོགས་ཤིང་དཀར་ཆག་
ཏུ་བཟང་། དཔེ་བྱམ་གསོ་ལ། དཔེ་སྐྱོན་བཞེངས་ཏེ་སྤྱད་སྤྱོད་མཛད་གནང་བ་དང་གནང་མཁས་སུ་ཡོད་པ་ནི།
རང་རེའི་མེས་པོའི་ལུལ་ལོར་སྤྱད་སྤྱོད་རྒྱུན་འཛིན་དང་བོད་རིག་པའི་གལ་ཆའི་དཔྱད་གཞི་མཁོ་འདོན་གྱི་
དགོས་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་རིག་གནས་ལོར་མཛོད་དར་རྒྱས་དང་སྤྱད་སྤྱོད་བཟུང་བའི་འཕེན་
ལས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཉི་ཆར་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་འདི་ག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གཉིས་ཞིབ་
གྲོས་བྱས་མཐར། སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱད་སྤྱོད་དང་བོད་རིག་པའི་དཔྱད་ཡིག་སྤྱད་སྤྱོད་དང་ཆ་ཆར་ཏུ་
གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་ལོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ 《བཀའ་གདམས་དཔེ་དགོན་གཅེས་བཞུས་》 ཞེས་
པའི་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་དགོན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཞིག་ལུ་མཐུད་ནས་ལེགས་སྐྱིག་དང་དཔེ་སྐྱོན་ཁྱེད་བཞིན་
ཡོད་པ་དང་། ད་ཆར་ཡང་དམིགས་ལུལ་དགོས་པ་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ 《མེས་པོའི་ལུལ་བཞག》 ཅེས་པའི་
དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱོན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐོན་བྱོན་མས་
པོ་མཉམས་དབང་དམ་པ་དུ་མས་ལུ་ལུ་བཞག་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་རྣམས་དང་། འཐར་
འཐོར་ཏུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱོགས་པ་འདིའི་ནང་དོན་ཐད་
ལ། བདེ་དོན་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཆད་མ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས་ ཕྱིས་རིག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་རིག་པའི་གནས་ཀྱིན་འདུས་པའི་དཔེ་དགོན་ལོར་སྤྱད་དགོས་འདོད་ཀྱིན་འབྱུང་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན།

འདི་འདྲའི་དཔེ་སྐྱོན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐྱབས་ལེགས་པོ་དང་ཅག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་
སྐལ་པ་བཟང་ཞིང་གཟི་བཞིན་གྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་སྐྱོན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་
དུ་བཀོད་ཟིན་ཅིང་། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དང་རྒྱལ་
ཁབ་ཤྱི་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་གདོང་འཇོག་དང་མཐོང་ཆེན་གྱིས་སྐལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་པོའི་ལྱལ་བཞག》 གི་མ་ཕྱི་པལ་ཆེར་ནི་དབུ་མེད་བྱིས་རྙིང་གི་སྟག་ཡིན་པས། མ་དཔེ་
གསལ་མི་གསལ་དང་སྐྱེད་ཡིག་མང་ཞིང་བྱིས་རྙིང་གསལ་འདྲ་མིན་གྱི་དབང་གིས་སྟོག་དཀའ་བའང་གིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུག འོན་ཀྱང་དཔལ་བརྟེན་གསལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཉམས་སྦྱང་
བསྟུ་ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་བརྟེན་ཡིག་གཟུགས་གསར་རྒྱག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་
བྱེད་པ་བྱུང་། པར་གིང་དུ་འཁོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་རྙིང་གཞན་པ་དང་བསྟར་ཏེ་གཉན་ལ་ཐབ་ཡོད་པ་
བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེ་བས་སོའི་བསྟུ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཟིགས་པར་ལྟ།

དཔེ་རྙིང་སྤངས་སྐྱོབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ དཔེ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཐུགས་ཁུར་གནང་
མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་
ལྟན་རྒྱས་དང་། མཁས་དབང་བློ་བཟང་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་མོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མཇུག་སྟོན་གྱི་
བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དཔལ་བརྟེན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
འགན་འཛིན་པ་ལྟན་རྒྱས་དང་། ལུ་དག་པ། ཡིག་རྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་བསམ་
དང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་ཞབས་ཤིང་ཞུ་མཁན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

དཔེ་ཆོགས་འདིའི་དཔེ་སྒྲིག་དང་ལུ་དག་ཐད་ལ་ཉ་ཅང་ནན་ཉན་དང་ཞིབ་ཆོགས་བཟྱི་ཁུལ་བྱས་མོད།
འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་ཤེས་ཚད་དམན་པའི་དབང་གིས་ནོར་འཁྲུག་མི་ཉུང་བ་ཡོད་ཤིང་པས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་
ནོར་བཅོས་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྦྱེད་གནང་བར་ཞུ།

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་༡༠ལ།

སྒྲོལ་འགྲོའི་ལུ་ཚོགས།

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁིང་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བཅ་རྒྱམས་
དང་། ས་དག་བཀའ་རྒྱུང་སོགས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་སྒྲུབ་
བཅའ་རྒྱུབ་ཀྱིས། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་སྒྲོལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱན་
མོང་གི་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་སྟན་པ། མངོན་བརྗོད་སྟེང་སྒྲོལ། སྐར་ཅིས་འབྲུང་
ཅིས་། སྒྲ་ཆད་བཟོ་གསོ་སོགས་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཞིག་འཆད་ཉན་
འབྲུར་གསུམ་དང་། བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མར་སྒྲོལ་གཏོང་།
བར་དུ་གཏན་ལ་ལུགས་ལྷན་པའི་རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འཛིན་སྒྲོང་སྟེལ་བར་
མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་
བཞུགས་སོ་ཙམ་གྱི་སྒྲིགས་པམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་སྦྲངས་ན་རི་རབ་ལྷན་པོའི་
གཏོས་དང་མཉམ་ཁིང་། ཆོས་ཆུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་གྲངས་སུ་བགྲངས་
ན་ནམ་མཁའི་གཟུང་སྐར་ཆོགས་ཀྱང་སྦྲངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད་། རྒྱ་བལ་ཉོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་དུ་འདར་པར་བྱུང་ཆེ།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅིས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་
འཛམ་གླིང་ཤར་ལུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་དུ་འདར་མཆེད་དེ། དཔེར་ན། ཨོག་སི་པོར་རྟེ་
དང་། ཉར་མིང་ལྷ་བུ་ཡོ་ཙམ་དང་། ཨ་རི་སོགས་སུ་གྲགས་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་

ནུམས་སུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆོན་དང་སློབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

ད་ནི་གོང་དུ་སྐྱུལ་པའི་བཤད་སྐྱབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་དོ་སྤྲོད་མདོ་ཙམ་ཞུ་ན། དེ་ཡང་རི་རྩོད་དུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སློབ་ཐོན་མི་བེ་རོ་སྐྱ་ཙག་ཞང་། །གཞུང་སྐུ་ཆེན་རིན་པུན་རྩོག་ལོ་ས་སྐྱ་པ། །བུ་སྟོན་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ། །ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་སྐྱབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །ཞིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་དུག་བསྟེན་སྐྱབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་འགྲུང་ཁྱད་དང་འཆད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་བརྒྱད་པའི་ཁྱད་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་སྐྱབ་བརྒྱད་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་དེ། བཤད་སྐྱབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་བཙས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་ནུམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཡངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། བྱི་རབས་རང་རེའི་བརྒྱད་འཛིན་ནུམས་ལ་འཕྲན་ཡུན་ཐན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བརྩའི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་མཐུག་སྤྱིལ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གི་ཡང་
དག་པའི་སྤྱད་ཐུས་ཀྱི་ཉི་འོད་སྤར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འགོ་
ཁྲིད་དང་ཅ་འཇུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྙིང་འཐོར་བསྐྱུད་དང་། ལེགས་སྤྱིག་དཔེ་
སྐྱུན། སྤྱར་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུ་
དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འཁོས་བསྐྱུན་གྱི་སྤྱི་ལྷ་སྤྱོད་པའི་
སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར། རང་རེའི་
ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་པ་ལོར་མང་པོ་ཞིག་དུང་ཡང་རེད་ཅག་གི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཅེས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་སྤྱར་
སྤྱོད་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་མེས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་
ཟད། འུ་ཅག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤོང་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྤྱོད་འབྲུལ་མཁན་གྱི་
གན་དར་འབྲིང་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཆོན་ན། རང་རེའི་སྤྱག་པར་བབ་
པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྤར་འབར་བའི་འོས་འགན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་ཞིག་གྲང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། རྩོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྤྱོད་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྷགས་ཚུམ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་སྒྲུབ་གིང་རྟ་བཙོ་བརྒྱུད་ལས་གྲུབ་པའི་
མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། རྣམ་ཐར་དང་
གསན་ཡིག་བརྗེས་སྤྱོད་དང་སྟོན་པ། རྩིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཐོར་
བ་རྣམས་བསྐྱུས། ཆད་པ་རྣམས་བསལ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས། འབྲུགས་པ་
རྣམས་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔེ་ཆོགས་འགའ་རིམ་པ་བསྐྱར་ཆགས་སུ་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་
བསྐྱུན་ཅིས་ལས།

ད་ལན་འདིར་ངོ་ནང་རྗེ་བཙུན་དྲུ་ར་ལྷ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ་
འདི་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱན་ལམ་དུ་སྦྱལ་བ་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཆོའི་དཔེ་ཆོགས་དབར་སྦྱར་ཞུ་བྱའི་སྒོར་ལ་ལྷག་བསམ་ལྟར་
ཞིང་མཆེན་སྦྱན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་བཀའ་
སློབ་སྦྱོལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་ཕྱི་གཡར་གནང་གི་སྦྱབས་འཇུག་ཡོང་བ་
མཆེན་མཆེན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ཞུ་བ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྷ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཆོ་རྒྱས་
ཤིང་། མེས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་བཀྲ་བའི་གཞོན་སྒྲིས་རྣམས་ལ་མཆོན་ན། སྒྲིང་པོས་
དཔེན་པའི་ཁ་ཕོ་འདོན་པ་ལས། ཟོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་སྒྲིང་ལ་
འཆར་། དོན་ལྟར་གྱི་རྣམ་དཀར་བྱ་བ་དང་དུ་ཡོན། ལྷན་མེད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཁོས་བསྟར་གྱི་སྤྱི་ལམ་ཀ་ཅུང་ཟད་རེ་སྦྱབ་ཅུས་ན།
མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་ཏོག་འབྲུབ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྦྱེས་འབུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མཛོན་བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་མཛོན་གྱུར་ལགས་པས། དེ་
བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་རྒྱུབ་པར་ཞུའོ། །

སྦྱར་འབྲོག་ཆེན་འབུམས་པོ་སྦྱབ་བསྟར་ཉི་མས།
སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ པའི་ཟླ་ཆོས་ལ་གྲུས་སུ།

བསྐྱེད་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་ང་ཚོའི་ཐོ་ནང་རྩེ་བཅུན་ཏུ་ར་ལྷ་ཐའི་གསུང་འབུམ་སྤྱོད་གས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་གས་ཏེ་པར་སྐྱབ་ཞུས་པ་འདི་ནི། གཟུན་དཀར་མཆོག་སྤུལ་ཐུབ་
བརྟན་ཉི་མའི་བཀའ་སློབ་དང་བདག་སྐྱོན་འོག་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་སྤྱིར་ཁོང་ལ་གསུང་འབུམ་པོད་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་
ཕྱིས་སུ་བྲིས་པའི་རྒྱུ་ཐར་འགའ་ལས་གསལ་ཡང་། དངོས་སུ་པོད་བཞི་
བཅུའི་དཀར་ཆག་ཁ་གསལ་ཞིག་ད་སྐོན་ང་ཚོའི་མཇལ་རྒྱ་མ་བྱུང་། ད་ལམ་
དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱ་བྱུང་བའི་པོད་བཙུ་ལྔ་ནི། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟག་
བརྟན་པར་མ་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ནི། པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་འབྲུག་(སྤྱི་
ལོ་1616) ལ། མངའ་འཇོག་སྤྱད་ཀྱི་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་
པའམ། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དམར་པོ་སྤེ་བསྐྱངས་ན་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་བ་བསོད་
ནམས་དབང་ལྷག་སྤེས་ཡོན་བདག་བྱས། ཏུ་ར་ལྷ་ཐའི་དངོས་སློབ་གཉའ་ཡི་
བརྩེ་དཀོན་མཆོག་ལེགས་པས། ཐོག་མའི་མཆོམས་སྦྱོར་དང་པར་བྱང་འབྲི་བ་
སོགས་བྱས་ཏེ། ཏུས་འཁོར་སྤྲུགས་སྤྱིང་དང་སྐྱད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་སོགས་ཆོས་
ཆོན་བཅུ་བཞི་ཤིང་པར་བྱ་བཀོས་པ། རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་བྱ་སྐྱབ་དངས་
ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་སྤྱིང་བྱ་རྟག་བརྟན་རང་ནས་བཀོས་པ་བཅས་པོད་

བཙུ་ལུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་བྱ་དབེ་བར་མ་ཚར་གཅིག་ །རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་
ཆེན་པོས་འབྲས་སྤྲུངས་དབེ་མཛོད་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་བ། ཕྱིས་དུས་འགྱུར་
སྐབས་སུ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་པོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། དེར་སེང་པོད་ལྟེངས་
དབེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཡང་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ལས། ཁོང་ལ་
གསུང་རྩོམ་གྱིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་ཆེན་པོས།
གསུང་འབུམ་གྱིང་བར་རྒྱུས་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་སྟེ་བར་མི་ཚོག་པ་མཛོད་པས་
ད་ལྟ་ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་རྒྱུས་ཁ་ཚར་བ་ཏ་ཅང་དཀའ། རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་
ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས། སློ་གྲོས་བརྟན་པས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ལ་དཀར་
ཆག་བསྟུས་པ་ཞིག་མཛོད་འདུག། དེའི་རྗེས་ཞུ་ལུ་རི་ལྷག་སྤྱལ་སྤྱུས་མཛོད་
པའི་ཏུ་ར་ལྷ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་
ནང་དུ། པོད་ཀ་ནས་ཙ་བར་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་
དང་། ལྡེབ་གངས་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་བཞུགས།

ད་ལྟ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་པོ་བྱང་དུ་པོད་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་
བརྒྱ་དོན་བརྒྱད་དང་། ལྡེབ་གངས་བདུན་སྟོང་དབྱེ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་
བཞུགས་ཞེས་གསལ་ཡང་ང་ཚོའི་གོང་གི་དཀར་ཆག་གཉིས་པོ་ད་སྟོན་མཛལ་
རྒྱུ་མ་ཉིད། དེ་ཡང་ཞུ་ལུ་རི་ལྷག་སྤྱལ་སྤྱུས་དཀར་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་
ཞེས་པ་ལྷགས་རྩོམ་གནང་སྟེ། ལྷ་ར་ཏྲག་བརྟན་གྱི་གིང་བར་དུས་ཟིང་དབང་

གིས་ཉམས་ཆག་ཤོར་བ་རྣམས། ཁ་གསོ་མཛད་ཚུལ་ཐོས་ཀྱང་ཞིབ་ཐུང་ལོ་
རྒྱས་ཁ་གསལ་མཛུགས་བྱུང་། ད་ལྟ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་རྒྱལ་
ཀྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་འདི། ཞ་ལུ་རི་ཐུག་
སྐུལ་སྐུས་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྐམས་སྟེ། ད་ལྟ་ཉག་བརྟན་གྱི་
པར་རྙིང་པོད་ཐྱོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་པོད་བཙུ་ལྔ་དང་། པོད་
གངས་དང་ཆོས་ཚན་མང་ཉུང་ཆོག་མཚམས་སོགས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

ད་ལམ་ང་ཆོས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་གྲོག་གྲང་ནང་དུ་བཅུག་སྐབས་
ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་དཔེ་ནི། ཉེ་ཆར་བྲམ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོས་འཇམ་ཐང་དུ་གིང་
པར་ལ་བརྒྱུ་པའི་སྒྲིགས་བམ་ཉེར་བཞི་ཅན་དེ་ལ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་ཐེངས་
གསུམ་བྱས། དེ་རྗེས་སྐར་ཐོ་ནང་ཉག་བརྟན་དུ་བཞུགས་པ་རྩུ་བ་པོ་དྲུ་ར་
ནུ་ཐ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱག་དཔེ་སྐབས་འགར་བྱག་མཆན་ཡོད་པ། ད་ལྟ་འབྲས་
སྐྱངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་ནང་བཞུགས་ཤིས་མ་པོད་རྒྱང་བཅུ་ལ་ཆོས་
ཚན་༤༥ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། ཐོ་ནང་ཉག་བརྟན་གྱི་པར་རྙིང་པོད་བཙུ་ལྔ་པོད་
ཐྱོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཨ་རི་བ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་
རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པ་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་གཉིས་
ཕྱོགས་བསྐྱམས་ཀྱིས། པར་རྙིང་པོད་ཉི་ཤུ་ཅམ་ལ་ཆོས་ཚན་༡༧བྱང་བ་ལ་
སྐར་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐེངས་དང་པོ་ཞུས།

དེ་ནས་རྟག་བརྟན་གྱི་པར་པོད་ནི་ཤུ་ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། འཛམ་ཐང་གི་
 པར་མས་སྐྱར་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐང་གཞིས་པ་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 པར་མ་སྐྱ་བྱི་གཞིས་དང་བྱིས་མ་གཅིག་བཅས་དཔེ་གསུམ་པོ་ཅུ་བའི་ཆ་
 བས་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཞུགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མི་འདུག །ཆོ་གའི་
 རྫོང་ལ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ནི་མཆོད་དུས་སུ་ཤོར་བ་ཡིན་འདུག་པ་
 རྣམས་ཀྱང་། གྲག་རྟགས་ནང་དུ་བཅུག་ཏེ་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། རྟག་བརྟན་
 པར་རྫིང་དང་འབྲས་སྦྱངས་བྱིས་མ་གཞིས་སུ་དཔེ་མ་བཞུགས་པ། འཛམ་ཐང་
 པར་མའི་ནང་བཞུགས་གསུང་ཐོར་བུའི་རྫོང་ལ་རྟགས་ཅན་དང་། ཞ་རྟགས་
 ཅན་གཞིས་དང་། ཟ་རྟགས་ཅན་དབུ་མ་ཐེག་མཆོག་གི་ཟེན་བྱིས་རབ་བྱེད་
 དུག་པ་ཡན་ཆད། ཏཱ་ར་ནུ་ཐའི་ཞལ་གསུང་རྫོང་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་ཟེན་
 བྱིས་སུ་བཀོད་པ་དང་། རབ་བྱེད་བདུན་པ་བརྒྱད་པ་གཞིས་རྩ་འགྲོའི་དག་
 བཤེས་མཆོག་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ། འ་རྟགས་ཅན་ཉང་ཡུལ་གྱི་
 ལོ་རྒྱས་ཏཱ་ར་ནུ་ཐས་ ཞབས་ བརྟགས་ མཛད་ པར་ གྲགས་པ་བཅས་ ཆོས་
 ཚན་༡༩༡ལ་འཛམ་ ཐང་གི་ པར་ མའི་ དཔེ་ གཅིག་ ཤུ་ ལས། རྟག་ བརྟན་ པར་
 རྫིང་དང་འབྲས་སྦྱངས་བྱིས་མ་གཞིས་གྱི་བསྐྱར་གཞི་མ་རྫིང་། རྟག་བརྟན་པར་
 རྫིང་གཅིག་ཤུ་ལས་གཞན་གཞིས་ལ་མེད་པ་ཆོས་ཚན་༤། ཡང་རྟག་བརྟན་དང་
 འཛམ་ཐང་པར་མ་གཞིས་ཆར་མེད་པ། འབྲས་སྦྱངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་དུ་
 བཞུགས་པའི་གྲལ་ནས་ཆོས་ཚན་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ལྟེབ་༡༩༩གསར་རྫིང་བྱང་

བ་བཅས་ལ། ལུ་དག་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐོང་གི་རྩལ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་བཅས་ཁྱོད་
བསྐྱེད་པ་དེ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ལ་ཆོས་ཚན་༡༠༠ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཆོའི་མ་དཔེ་
གཡར་རྒྱ་མ་རྟེན་པ་སྟོན་རྩལ་པ་པོའི་བྱ་དཔེའི་གྲུ་ནས་ཡིན་པ། འབྲས་
སྤངས་གནས་བཅུ་ལྔ་ཁང་། དཔེ་རྟགས་སྤྱི་༡༥ནང་བཞག་ས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་
ཞོར་བུའི་འབྲུང་གནས་ལྗེ་བཤ། ཡང་སྤྱི་༡༠ནང་བཞག་ས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
ནམ་བཞག་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་ནམ་པར་བཀོད་པ་ལྗེ་བཤ། ལྟེ་ལག་
བྲིས་གྱི་ཆོས་ཚན་གཉིས་པོ་མ་འོངས་པར་དཔེ་གཡར་ཐབས་བྱ་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཆོས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུ་དག་གི་སྐབས་སུ་མ་དཔེ་རྩ་འཛིན་
བྱས་ཏེ། དཔེ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཆོ་རྟག་བརྟན་ལ་<<རྟ>>རྟགས་འདི་དང་།
འཛམ་ཐང་ལ་རྟགས་<<རྩ>>འདི། དག་ཆ་ཞོར་བཅོས་ལ་གྲག་རྟག་འདི།]
དང་། མཆན་ནམས་གྲག་རྟག་< >འདིའི་ནང་དུ་སྒྲག་ཡོད།

གསལ་བཤད་ལུ་རྒྱ་ཞེག་ལ་དཔེ་བཞི་པའི་ནང་དུ། གྲན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
པའི་གསུང་ཆོས་ཚན་བཞི། རིག་འཛིན་ཆོ་དབང་གྲན་བྱེད་ཀྱི་གསུང་ལྟ་
སྐོའི་ཆོ་ག་ཞེས་པའི་ཆོས་ཚན་གཅིག་བཅས་འཛམ་ཐང་པར་མར་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཡང་ས་བཟང་མ་ཏི་བཀ་ཆེན་གྱི་གསུང་དུས་འཁོར་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་
ཆོས་ཚན་གཅིག་རྟག་བརྟན་པར་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ནམས་རང་འཇག་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཁོང་གི་རང་ནམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞལ་གདམས་ནམས་སྤྱུ་
གཙང་གི་ཡུལ་སྐད་ཡིན་ནམ་སྤྱུ་པའི་ཐ་སྤྱད་གོ་དཀའ་བ་མང་པོ་ཞེག་

བེད་སྤྱད་གནང་བ་དག་ཀྱང་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

ད་ལམ་བཀའ་འབུམ་འདི་ཕྱིས་འཁོར་ནང་དུ་སྤྲུགས་པའི་འགྲོ་སོང་ཕྱོད་
འདྲ་ཚོགས་པ་ནས་ཞུས་ཤིང་། བར་སྐྱེན་ཚར་ལུ་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་བོད་རིག་པ་
དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་བགྱིས། ཚར་བརྒྱད་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་ཕྱིན་གྱིན་སོགས་ཀྱི་
རྒྱའི་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་། ཚར་ཉིས་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་ཕྱོད་འདྲ་
ཚོགས་པ་ནས་བགྱིས་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལས། ད་ལམ་དངོས་སུ་བར་དུ་
བསྐྱེན་སྤུང་བ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།

ལས་གཞི་འདིར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་མ་དཔེ་བོད་བཙུ་ལྷ་
གཡར་གནང་བྱུང་བ་དང་། འཛམ་གང་སྤྱི་མ་སྤྱི་སེལ་མཚོག་ནས་ཀྱང་མ་
དཔེ་བཙུ་ལྷ་མོགས་དང་། གོ་རིམ་སྤྱི་གྲུ། ལྷ་དག་བཅས་ལ་རོགས་རམ་གང་
མང་གནང་བ་དང་། ཁམས་སྤུལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ལུལ་
ཚོས་འབྱུང་ལྷ་དག་གི་རོགས་རམ་གནང་བ་དང་། སྤྱི་མ་དབལ་ལྷ་རྒྱ་མཚོས་
ལྷ་དག་གི་ལས་ཀ་སྤྱིའི་སྤྲུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྤྲུགས་ཐེ་
ཆེ་ལྷ་རྒྱ་བའོ། །

དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་
ཀམ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས།